

دستاوردهای صنعت دام و طیور یزد در برابر کم آبی و افزایش هزینه های تولید

یزد سالانه ۶۵ هزار تن مرغ و تخم مرغ مازاد تولید می کند

محصولات دامی در یزد، میزان مصرف آب و تناسب این فعالیت ها با شرایط اقلیمی استان است. غیب اللهی در پاسخ به انتقادات درباره توسعه دامداری و مرغداری در منطقه ای کم آب اظهار کرد: بر اساس آمارهای موجود، بخش دام و طیور حدود ۲۵ درصد از آب اختصاص یافته به کشاورزی استان را مصرف می کند، در حالی که سهم این بخش از تولیدات کشاورزی حدود ۲۵ درصد است. وی تأکید کرد: در بررسی میزان مصرف آب باید موضوع آب مجازی و نقش نهادهای وارداتی نیز مورد توجه قرار گیرد؛ زیرا بخش قابل توجهی از خوراک دام و طیور از خارج استان تأمین می شود. با این حال، بررسی پایداری تولید در استانی مانند یزد، تنها به مصرف مستقیم آب در واحدهای دامداری محدود نمی شود و محاسبه میزان آب مصرف شده در زنجیره تأمین خوراک، بهره‌وری اقتصادی و آثار زیست محیطی این فعالیت ها نیز اهمیت دارد.

زنبورداری؛ ظرفیت دیگری از اقتصاد کشاورزی یزد

در کنار تولید گوشت و لبنیات، زنبورداری نیز بخشی از فعالیت های اقتصادی حوزه کشاورزی استان را تشکیل می دهد. به گفته محمدزاده، در حال حاضر حدود ۸۹۸ زنبورستان فعال با نزدیک ۹۸ هزار و ۸۵۰ کندو در استان وجود دارد که سالانه حدود ۵۵۷ تن عسل تولید می کنند. وی پوشش گیاهی متنوع و وجود گونه های مختلف گیاهان دارویی در برخی مناطق استان را از ظرفیت های مؤثر بر تولید عسل در یزد عنوان کرد.

آینده تولید پروتئین در کویر؛ بهره‌وری به جای توسعه بی رویه

آمارهای اعلام شده از سوی مسئولان جهاد کشاورزی نشان می دهد صنعت دام و طیور یزد، با وجود محدودیت های اقلیمی، توانسته سهم قابل توجهی در تأمین محصولات پروتئینی استان و مناطق همجوار داشته باشد. اما تداوم این جایگاه، بیش از آنکه به افزایش شمار واحدهای تولیدی وابسته باشد، به مدیریت هزینه ها، تأمین پایدار نهاده ها، بهبود بهره‌وری، نوسازی تجهیزات و تکمیل زنجیره ارزش نیاز دارد. از سوی دیگر، در استانی که کمبود آب یکی از جدی ترین موانع توسعه اقتصادی است، سنجش موفقیت تولید تنها با میزان افزایش محصول امکان پذیر نیست؛ بلکه باید نسبت میان منابع مصرف شده، ارزش افزوده ایجاد شده و پایداری فعالیت های تولیدی نیز مورد توجه قرار گیرد. یزد امروز در تولید مرغ، تخم مرغ و شیر از نیاز مصرفی خود فراتر رفته است؛ اما چالش اصلی برای آینده این صنعت، حفظ توان تولید در کنار کاهش هزینه ها، مدیریت منابع آب و افزایش ارزش اقتصادی محصولات خواهد بود.

جهاد کشاورزی استان یزد، نیز با تشریح وضعیت تولید شیر اظهار کرد: سالانه حدود ۲۲۵ هزار تن شیر گاو و ۱۰ هزار تن شیر گوسفند در استان تولید می شود که مجموع آن به ۲۲۵ هزار تن می رسد. وی افزود: با توجه به جمعیت و میزان مصرف شیر در استان، تولید فعلی علاوه بر پاسخگویی به نیاز داخلی، امکان عرضه بخشی از تولیدات به صنایع لبنی خارج از استان را فراهم کرده است. به گفته عبدالحسین زاده، بخشی از شیر تولیدی یزد به صورت ماده اولیه یا فرآورده های لبنی به سایر مناطق کشور ارسال می شود.

کسری سه هزار تنی گوشت گوسفندی؛ چالش پیش روی دامداران

با وجود ظرفیت قابل توجه تولید محصولات پروتئینی، یزد در تأمین تمامی فرآورده های دامی خود کفا نیست.

مدیر امور دام سازمان جهاد کشاورزی استان اعلام کرد: تولید سالانه گوشت قرمز در یزد حدود ۱۸ هزار تن است که از این میزان، نزدیک به ۱۱ هزار و ۳۰۰ تن به گوشت گاو و گوساله و حدود شش هزار و ۵۰۰ تن به گوشت گوسفندی اختصاص دارد. وی تصریح کرد: استان در بخش گوشت گوسفندی با کسری سالانه حدود سه هزار تن مواجه است و برای جبران این کمبود، توسعه واحدهای متمرکز پرورش گوسفند در دستور کار قرار گرفته است. عبدالحسین زاده محدودیت مراتع، شرایط اقلیمی و افزایش هزینه های تولید را از مهم ترین مشکلات دامداران دانست و افزود: حذف ارز ترجیحی نهاده ها در سال ۱۴۰۴، فشار اقتصادی بیشتری بر فعالان این بخش وارد کرده است. به گفته وی، ایجاد مجموعه های بزرگ و متمرکز پرورش دام سبک می تواند یکی از راهکارهای افزایش تولید و کاهش وابستگی استان در تأمین گوشت گوسفندی باشد.

سهم ۲۰۵ درصدی دام و طیور از آب کشاورزی استان

یکی از موضوعات مهم درباره گسترش تولید

دانست و گفت: در حال حاضر ۴۴ واحد مرغ تخم گذار در یزد فعالیت دارند که سالانه حدود ۴۵ هزار تن تخم مرغ تولید می کنند. وی افزود: نیاز سالانه استان به این محصول حدود ۲۰ هزار تن برآورد می شود؛ بنابراین نزدیک به ۲۵ هزار تن تخم مرغ مازاد بر مصرف داخلی به سایر استان ها عرضه می شود. محمدزاده از افزایش دو درصدی تولید تخم مرغ در سال گذشته نیز خبر داد و تأکید کرد: حفظ ظرفیت موجود و تقویت زنجیره تولید، از عوامل مؤثر در پایداری عرضه این محصول به شمار می رود.

سهم قابل توجه یزد در تولید بلدرچین کشور

تنوع تولیدات طیور در یزد تنها به مرغ گوشتی و تخم مرغ محدود نمی شود. به گفته محمدزاده، ۳۳ واحد فعال پرورش بوقلمون در استان وجود دارد که سال گذشته حدود دو هزار و ۷۰۰ تن گوشت تولید کرده اند. وی با اشاره به بهره‌برداری از پنج واحد جدید پرورش بوقلمون، پیش بینی کرد ظرفیت تولید این محصول در سال های آینده به حدود سه هزار و ۲۰۰ تن افزایش یابد. مدیر امور طیور جهاد کشاورزی یزد همچنین از فعالیت ۱۹ واحد پرورش بلدرچین خبر داد و گفت: تولید سالانه گوشت بلدرچین در استان به حدود دو هزار و ۳۸۰ تن می رسد که بر اساس آمارهای موجود، نزدیک به نیمی از تولید این محصول در کشور را شامل می شود. در بخش پرورش شتر مرغ نیز ۳۸ واحد پروراندی با تولید سالانه حدود ۲۶۰ تن گوشت فعالیت دارند. همچنین پنج واحد صنعتی پرورش بک در استان، سالانه نزدیک به ۷۹ تن گوشت تولید می کنند. محمدزاده با اشاره به فعالیت ایستگاه اصلاح نژاد مرغ بومی در یزد افزود: اجرای برنامه های اصلاح نژادی موجب شده ظرفیت تخم گذاری مرغ های اصلاح شده به حدود ۲۰۰ تا ۲۱۰ تخم در سال برسد؛ در حالی که این میزان در مرغ های بومی سنتی، در شرایط روستایی، حدود ۳۰ تخم در سال بوده است.

تولید ۲۳۵ هزار تن شیر؛ ظرفیت اقتصادی دامداری های یزد

مهدی عبدالحسین زاده، مدیر امور دام سازمان

مرکز میند در استانی که کم آبی و خشکسالی از مهم ترین چالش های توسعه به شمار می رود، صنعت دام و طیور توانسته فراتر از نیاز بازار داخلی تولید کند و بخشی از تأمین مواد غذایی استان های دیگر را بر عهده بگیرد. تولید سالانه ۷۲ هزار تن گوشت مرغ، ۴۵ هزار تن تخم مرغ و ۲۳۵ هزار تن شیر، تصویری از ظرفیت های اقتصادی این بخش در یزد ارائه می دهد؛ ظرفیتی که با وجود افزایش هزینه نهاده ها و محدودیت منابع طبیعی شکل گرفته است. با این حال، کسری تولید گوشت گوسفندی و ضرورت مدیریت مصرف آب، از چالش هایی است که آینده این صنعت را با پرسش های جدی روبه رو می کند.

مهدی غیب اللهی، معاون بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی استان یزد، با تشریح وضعیت تولید محصولات پروتئینی در استان گفت: یزد با وجود اقلیم گرم و خشک و محدودیت منابع طبیعی، توانسته است در بخش مهمی از محصولات دامی و طیور به تولیدی فراتر از نیاز مصرفی خود دست یابد و بخشی از نیاز استان های همجوار، به ویژه مناطق جنوبی کشور را تأمین کند. وی با اشاره به مصرف سالانه حدود ۷۰۰ هزار تن نهاده دامی در استان افزود: تأمین پایدار خوراک دام و طیور از مهم ترین عوامل استمرار تولید است و در حال حاضر، با بهره‌گیری از ظرفیت بازرگانان و واردات مستقیم نهاده ها، کمبود محسوس در این بخش وجود ندارد. غیب اللهی تأکید کرد: تولیدکنندگان در شرایطی به فعالیت ادامه می دهند که قیمت نهاده ها متأثر از بازارهای جهانی است و نوسان هزینه های تولید، فشار قابل توجهی بر واحدهای دامداری و مرغداری وارد می کند.

مازاد ۴۰ هزار تنی گوشت مرغ در یزد

حسین محمدزاده، مدیر امور طیور سازمان جهاد کشاورزی استان یزد، با اشاره به فعالیت ۶۸۲ واحد مرغداری گوشتی در استان اظهار کرد: ظرفیت جوجه‌ریزی این واحدها در هر دوره به حدود ۱۲ میلیون قطعه می رسد و در سال ۱۴۰۴، با جوجه‌ریزی حدود ۳۸ میلیون و ۵۰۰ هزار قطعه، نزدیک به ۷۲ هزار تن گوشت مرغ تولید شده است. به گفته وی، حدود ۴۰ هزار تن از تولید گوشت مرغ استان مازاد بر نیاز مصرفی بوده و به بازار سایر استان ها ارسال شده است. محمدزاده با اشاره به نقش مرغداران در حفظ جریان تولید، افزود: با وجود دشواری های اقتصادی و محدودیت های ناشی از شرایط منطقه ای، فعالیت واحدهای پرورشی ادامه یافته و تلاش شده است بازار مصرف با کمبود محصول روبه رو نشود.

تولید تخم مرغ بیش از دو برابر نیاز استان

مدیر امور طیور سازمان جهاد کشاورزی یزد، تولید تخم مرغ را یکی دیگر از ظرفیت های شاخص استان